

Lluís de Montsià, Secundino Sabaté i la Verge de la Cinta

Eduardo Sánchez

cronista cultural

El dia 29 del passat mes d'agost va tenir lloc a Tortosa la presentació del llibre *100 poemes a la Mare de Déu de la Cinta*. Una antologia històrica de la Reial Arxiconfraria de Ntra. Sra. de la Cinta i a la que no vaig poder assistir perquè quan vaig arribar a la Cambra de Comerç estava més que plena i no vaig trobar lloc per a acomodar-me.

Però aquest mateix dia va tenir lloc una trobada per a mi molt satisfactòria, ja que pel matí vaig coincidir en un bar del carrer Cervantes amb l'amic Josep Maria Franquet, que és qui fa l'excel·lent pròleg del llibre. Amb Franquet vam recordar el dinar en un hotel de Tortosa i on vam compartir taula amb Xavier Garcia, que va fer la presentació del segon volum dels *Homemots del Sud*, l'historiador Lluís Millán i Jesús Masip. Un dinar -delirant, segons Garcia- que vam recordar amb un molt de plaer, perquè entre altres qüestions es va parlar d'Antonio Machado i de Gerardo Diego, amb el seu 'Río Duero, río Duero'..., i vam fer una endevinalla sobre qui era l'autor d'aquest poema i el vam guanyar Franquet i jo. Entre altres qüestions, també, a Franquet li vaig preguntar sobre els germans Primitivo - que té un carrer dedicat a Jesús- i Secundino Sabaté Barjau, i em va explicar una història molt trista. El meu interès estava relacionat amb Secundino Sabaté, ja que Lluís Millán en un dels seus llibres de records rapitencs al referir-se a Sabaté diu que era un metge cirurgià de Tortosa i estava vinculat a la Ràpita per llaços familiars i que té publicada una obra poètica titulada *La meua Senyera*. Al seu poema "Records de Joventut" diu: "Vull fer patent als parents de Sant Carles / mon carinyo immens / vostres bondats no podran esborrar-les / els embats del temps".

Per més que he intentat esbrinar els seus familiars a la Ràpita, m'ha estat impossible. Hi ha descendents

a Tortosa de Secundino Sabaté? Agrairia profundament si algú pogués donar detalls sobre aquests parents rapitencs.

La gran sorpresa ha estat la coincidència en el llibre de la Cinta (pàgines 202 i 203) de dos poemes de Secundino Sabaté i de Joan Torné Balagué (Lluís de Montsià), objecte, aquest últim, del present article ja que Torné va ser un dels poetes més importants de la seva generació i va passar a residir a Tortosa ben jovenet, fent amistat, entre altres, amb mossèn Tomàs Bellpuig, que és qui li va desvetllar la seva vocació literària.

La seua poesia, que és majoritàriament religiosa, respon al temps en què la va escriure. Una poesia eminentment popular amb un evident rerefons mediterrani. Molts literats, entre els quals una brillant generació de sacerdots compromesos amb la cultura catalana van fer el possible perquè l'Església paralitzada de principis de segle despertés de la seva post-tracció. Va fundar amb 19 anys el setmanari *Ràpita* i, posteriorment, *La veu del Montsià*. Però és a Tortosa on desenvolupa la seva activitat cultural més intensa, havent estudiat al col·legi de Sant Lluís. És en aquest context on hem de situar l'obra periodística i poètica de Lluís de Montsià. La religiositat en la poesia és una decisió personal i de caire intel·lectual i va unida al sentiment del poeta per la ciutat on neix, creix i viu. En aquest cas a la Ràpita i Tortosa. La seva poesia va ser premiada als Jocs Florals de Tortosa el 1920. També va ser important en la defensa dels interessos comarcals (el ferrocarril de Val de Zafan als Alfacs) i en el despertar de la llengua, i les seves col·laboracions estan escampades a diaris i setmanaris que en aquell moment es publicaven a Tortosa: *El Restaurador*, *Diario de Tortosa*, *Heraldo de Tortosa*, *Vida Tortosina*, *La Veu de la comarca* i *Ara*.

El 1932 s'estableix a Barcelona on troba un grup de rapitencs que havien fixat la seva residència poc abans: l'economista Lluç Beltran, el periodista i traductor Vicent Garcia Anguera, el doctor Pau Cartanyà, els germans Massot i l'escriptor Sebastià Juan Arbó. Tots ells es reunien regularment a l'Ateneu i fundarien la penya "El grup de La Ràpita a l'Ateneu Barcelonès".

Com a conclusió, podem afegir que el novembre de 2021 es va publicar l'Antologia poètica a càrrec de Mar de Fora, la petita editorial d'Eduardo Margareto, en què podem trobar un poema anomenat "Enyorança" en què diu: *Ja s'atansen les festes rumboses / que Tortosa per la Cinta fa / ja s'atansen les festes famoses / i a Tortosa enguany no puc anar*.

No hi ha dia que ací, a Barcelona / fan un deure de bon tortosí / de genolls a la nostra Patrona / no li rese pels vespres al Pi.

I Tortosa no pot mai morir-se / ni envoltada constant de perills / que en desgràcia prou sap deseixir-se / sostinguda pel cor dels seus fills.

I veure desfilar majestuosa / a la nostra pia processó / on, veient-la o anant-hi, Tortosa / mostra sempre la llur devoció.

A la Cinta que ens dava en penyora / nostra Mare baixant des del Cel / a la Cinta que devota adora / tota gent tortosina d'arrel.

En fi, un rapitenc enamorat de Tortosa i un tortosí enamorat de la Ràpita.